

Afrika Kalkınma Bankası (AfDB)

Lamin Manneh- BET İrtibat & İletişim Görevlisi, Yönetici Ofisi

Afrika Kalkınma Bankası, grubun ana kuruluşudur. Afrika Kalkınma Bankası, 4 Ağustos 1963 tarihinde Sudan'ın Hartum şehrinde gerçekleştirilen bir konferansta benimsenmiş ve imzaya açılmıştır. 10 Eylül 1964 tarihinde ise çalışmalarına başlamıştır. Banka, aktif olarak çalışmalarına ise 1 Temmuz 1966'da başlamıştır. Bankanın en temel görevi, hem bireysel hem de toplu olarak, bölgedeki üye ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerine katkıda bulunmaktır.

1 Ocak 1998 tarihinden itibaren Afrika Kalkınma Bankası'nın kayıtlı sermayesine, 53 bağımsız Afrika ülkesi (bölgesel üyeler) ve Afrika dışından 24 ülkenin (bölgesel olmayan üyeler) katılımı ile oluşan 77 iştirak etmiştir.

Kuruluşun özel ve normal kaynakları bulunmaktadır. Normal kaynakları:

- Kayıtlı sermayeye iştirak edilen paylar, AfDB kredi zorunluluklarını teminat altına almak için istenilen miktar;
- AfDB borçlarının geri ödemesinde edinilen fonlar;
- Uluslararası para piyasalarında AfDB kredileriyle elde edilen fonlar;
- AfDB borçlarından elde edilen gelir; ve
- Bankanın edindiği diğer gelirler, örneğin, diğer yatırımlardan elde edilen gelirlerdir.

AfDB Anlaşması'nın 8. maddesi uyarınca, Banka'ya, Banka hedefleri ve işlevleri ile uyumlu olan özel fonlar oluşturma yetkisi verilmiş veya bu fonları yönetme ve idare etme görevi verilmiştir. Bu hükümlerle uyumlu olarak, Afrika Kalkınma Fonu (AfDB) 1972 yılında Afrikalı olmayan devletlerle; Nijerya Kredi Fonu (NTF) ise 1976 yılında Nijerya Hükümeti ile kurulmuştur. Diğer özel ve kredi fonları ise şu şekildedir:

- Arap Petrol Fonu;
- Afrika'da Açlık ve Kuraklık Üzerine Özel Acil Durum Yardım Fonu;
- Özel Yardım Fonu.

AfDB'nin Orta Vadeli Stratejisi

AfDB'nin 2008-2012 Orta Vadeli Stratejisi, Banka'nın önceki yıllara ait Stratejik Planı (2003-2007) üzerine inşa edilmiştir. Geniş bir hissedar ve ortak yelpazesinde gerçekleştirilen kapsamlı müzakereler sonucunda, daha çok sonuç odaklı işlere; birleşim konularında daha fazla seçici davranılması ve uygulamalarda kesinlik elde edilmesine; iş ilişkilerinde ve etkinliğinde sürdürülen gelişmeler edinilmesine; yoğun ülke diyaloglarına ve kaynakların önceliklerine göre daha sistematik bir şekilde eşleştirilmesine dair belirgin bir istek söz konusu olduğu ortaya çıkmıştır.

Son on yıl içerisinde, fakirlik seviyesinde umut vaat eden azalmaların önünü açacak şekilde pek çok Afrika ekonomisinin benzersiz bir büyüme gösterdiği görülmüştür. Küresel ekonomik krizin yeni baskılar ve belirsizlikler getirdiği şu son dönemlere kadar sürdürülebilir büyümeye dair koşullar oldukça geniş ölçekteydi. Daha zor kredi koşulları ile şekillenen ve

büyük oranda değişen uluslararası yardım mimarisi ile birleşen daha yumuşak bir küresel ekonomi, minimal ölçekte, Banka ve bölgesel üye ülke hissedarları açısından daha keskin orta vadeli meydan okumalar anlamına gelmektedir.

Stratejinin amacı; Banka'nın bir yandan Afrikalı müşterilerinin temel ihtiyaçlarına hizmet etmeye odaklanmasını, diğer yandan da daha geçici, belirsiz ve rekabetçi bir ortamda etkin bir şekilde yer almasını sağlamaktır. Banka, kendine Afrika'da benzersiz bir konum edinmiş olmakla birlikte, bu doğrultuda bölgedeki tüm üye ülkelerle ilişkilerini korumalıdır. Bunun gerçekleştirilmesi için daha etkin davranılmalı; gerekli enstrüman ve kaynaklarla donanımlı olunmalıdır.

Bu anlamda etkin strateji, detaylı bir plandan ziyade, bir çalışma alanı oluşturmak olmalıdır. Belirli öncelikler çerçevesinde Banka, değişen ihtiyaç ve durumlara karşılık verebilmelidir. Banka, elde ettiği sonuçlara göre değerlendirilmelidir. Bu sonuçlar arasında Banka'nın adil büyüme ve ekonomik bütünleşmenin teşviki yoluyla gelişim yönünde elde ettiği katkılar, yoksulluğun azaltılması ve bu yollar aracılığıyla genel anlamda Afrika'nın sorunlarına geniş çözüm bulunması yer almaktadır. Hedefimiz; kaliteli yatırım ve tavsiye imkânları sağlayan, Afrika'daki tercih edilen ortak konumumuzu korumaktır. Bu bağlamda Banka; altyapı, yönetim, daha rekabetçi bir özel sektör geliştirme ve yüksek öğrenim konularına bilhassa yoğunlaşarak seçiciliği arttıracaktır. Banka, bu alanlarda gerçekleştirilen yatırımlar aracılığıyla bölgesel bütünleşme, Orta Gelirli Ülkelere (MIC) ve hassas devletlere yönelik yardımlara, insan gelişimine ve tarımsal konulara doğrudan katkıda bulunacaktır. Bilgi üretimi, iklim değişikliği ve cinsiyet konuları, bütün kurumsal işlemlerde takip edilen konular olacaktır.

Banka, güçlü bir bilanço ve kredi değerlendirmesi inşa etmiştir ve bunu korumaya devam edecektir. Bölgedeki her bir üye ülkenin belirli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla özerk, özerk olmayan ve imtiyazlı kaynakların bir araya getirilmesi suretiyle kurumun entegre yapısının karşılaştırmalı avantajlarını tam anlamıyla kullanabilecektir. Ayrıca Akra Eylem Gündemi'ne uyumlu olarak kalkınmanın etkisini azami boyuta çıkartabilmek; uyum, uyumlaştırma ve ülke sistemlerinin kullanımını yükseltmek amacıyla ortaklarıyla birlikte daha tutarlı bir şekilde çalışacaktır.

Kalkınmanın sonuçları üzerinde daha fazla yoğunlaşılacak, böylece portföy kalitesi geliştirilecek ve uygulama olanaklarına ivme kazandırılacaktır. İşlemsel ve insan kaynakları süreçleri ile bütçelendirmedeki değişiklikler, yöneticilere daha fazla sorumluluk yükleyecek, ancak bir yandan da kendilerini sonuçlara yönelik hesap vermek zorunda bırakacaktır. Gelişmeler, yakından takip edilecek ve düzenli olarak rapor edilecektir.

2003- 2007 Stratejik Planı'nın İncelenmesi

Banka'nın Birinci Stratejik Planı (2003-2007) dört temel hedef etrafında şekillenmiştir:

- Üretkenliğin artışı ve yoksulluğun azaltılmasını desteklemek;
- MKH çerçevesinde gelişimin sonuçlarına katkıda bulunmak;
- Çok taraflı, karşılıklı ve bölgesel kuruluşlarla daha güçlü ortaklıkların kurulmasını teşvik etmek;
- Pazar erişimini ve ekonomik çeşitliliği desteklemek; uzun vadede borçların sürdürülebilirliğini geliştirmek ve kapasite oluşturmak.

STRATEJİK ÖNCELİKLER

Ülke düzeyinde stratejik öncelikler arasında tarımsal ve kırsal kalkınma, su ve sağlık koşullarının geliştirilmesi ve beşeri sermaye oluşturulması hususları yer almaktaydı. Özel sektörün gelişimi ve yönetimi konuları, sürdürülebilir ekonomik kalkınma açısından ikincil önem teşkil etmekteydi.

Tarımsal ve kırsal kalkınma, Banka Grubu'nun 2003-2007 dönemindeki borçlarının %11'inden fazlasını oluşturmaktaydı. Su ve sağlık koşullarının geliştirilmesine ilişkin borçlar, bu dönemde beş katına çıkmış ve bunun %10'luk bir miktarı temin edilebilmiştir. Su konusuna odaklı çok sayıda girişim başlatılmış ve 2006 yılında sektörel faaliyetlerin koordinasyonunu geliştirmek amacıyla Su ve Sağlık Departmanı oluşturulmuştur.

İnsan kaynakları yönetimi, başarılı uygulama konusunda önemli bir nokta olarak kabul edilmiştir. 2003 yılındaki %18'lik boşluk oranının, 2007 yılına kadar olan süreçte %5'in altına indirilmesi hedefi konulmuştur. 2006 yılında gerçekleştirilen kurumsal reformların sonucunda, Mayıs 2007'de yeni bir insan kaynakları stratejisi benimsenmiş ve kıdemli yönetim girişimleri sağlanmıştır. Böylece, 2007 yılında, boşluk oranı %7.4'e (yönetimsel ve profesyonel düzeyde çalışan) düşürülmüştür.

AFRIKA GELİŞİM PERFORMANSI

Pek çok anlamda Afrika gelişim beklentileri esas itibariyle gelişim göstermiştir. Sürekli ve hızlı büyüme, daha güçlü kamu maliyesi ve bunun beraberinde gelen yatırım ortamı gelişimi dahil olmak üzere makro ekonomik reformlarla sürdürülmüştür. Afrika son beş yıl içinde ayrıca ılımlı küresel ekonomi, borç azaltma ve esas mülke dair yüksek talep oranı neticesinde yarar elde etmiştir.

Yine de fakirlik yaygın bir sorun olarak kalmaya devam etmiş, beşeri gelişim göstergeleri dünyada görülen en düşük seviyede kalmış ve Milenyum Kalkınma Hedeflerine yönelik elde edilen ilerlemeler yetersiz oranda kalmıştır. Çok sayıda insanın çok sayıda sağlıklı ve karlı birer yaşam elde etme imkanı varken büyümenin beraberinde getirdiği yararlar çok kişinin erişimi dışında kalmıştır.

Afrika'nın küresel ticarete ve yatırım akışına yetersiz katılımı; yiyecek yetersizliği; kısmen kötü altyapıdan kaynaklanan düşük üretkenlikle şekillenen küçük, parçalı ekonomiler; zayıf yönetim kurumları; çok sayıda hassas ve çatışma yaşamış devletin bulunması; sürekli hastalıklar ve iklim değişikliği gibi pek çok sıkıntısı vardır.

Küresel mali kriz yeni baskılar ve belirsizler doğurmuştur. Yavaş küresel ekonomik büyüme, daha zorlu kredi koşulları ve uluslararası yardım mimarisindeki değişiklikler, kıtanın baş etmesi gereken daha büyük sorunlar doğurmuştur. Aynı zamanda, eğer bu sorunların üstesinden gelinebilirse, küreselleşme Afrika kıtasına sayısız büyüme ve modernleşme imkanı yaratacaktır. Bu bağlamda, Banka müşterilerinin gereksinimleri değişim göstermektedir.